

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

IMPLEMENTATION OF QUALITY ASSURANCE IN BASIC EDUCATIONAL
INSTITUTIONS UNDER THE NONG BUA LAM PHU PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE OFFICE AREA 1 *

วรรณภา นันทะแสง

ประคอง พลสิทธิ์, พัชรินทร์ อุทัยฉัตร, ประมวล อุ้นเรือน

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

Wannapa Nantasang

Prakong Polsit, Pacharin Outhaichut, Pramual Uuruean

Pitchayabundit College, Thailand

E-mail: wannapa18101@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 159 คน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบที (t – test แบบ Independent samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้าน

* ได้รับบทความ: 5 พฤศจิกายน 2564; แก้ไขบทความ: 20 ธันวาคม 2564; ตอรับตีพิมพ์: 31 ธันวาคม 2564

การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษา, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

This research The objective of this study was to study operating conditions the level of opinions of the school administrators and teachers on the quality assurance operations within the basic education institutions under the Nong Bua Lam Phu Primary Education Service Office Area1, The sample population was School administrators and teachers in basic education institutions Under the Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Office Area 1, and to compare the level of opinions of the quality assurance operations within the basic educational institutions under the Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Office Area 1, classified by position, function and size of educational institutions. In the academic year 2020, a total of 159 were obtained by stratified random sampling. The tool used to collect data was a five-level estimate-scale questionnaire with an IOC between 0.60 and 1.00 and a confidence value of both The version was 0.93. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. The statistics used for hypothesis testing were t-test (Independent samples) and one-way analysis of variance (One way ANOVA).

The research results were found that

Results of analysis of operational conditions, quality assurance within basic educational 1. Results of analysis of operational conditions, quality assurance within basic educational institutions under the Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Office Area 1, overall had a high mean (= 4.11, S.D. = 0.36). For setting educational standards of educational institutions The preparation of educational management development plans that focus on quality according to educational standards of educational institutions. Management and information system organization The implementation of the educational management development plan of educational institutions In the monitoring of educational quality The internal quality assessment according to the educational standards of the

educational institution Annual quality reporting And the development of educational quality continuously Overall, the average was at a high level.

2. The results of comparison of opinions on operating conditions, internal quality assurance. classified according to the status of the school administrators and teachers found that overall there were no differences.

Keywords: quality assurance of education, quality assurance of basic education schools

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2553) กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ความตาม หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก” มาตรา 48 “ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” มาตรา 49 “กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน”

การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักการสำคัญเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้เป็นเลิศด้วยการกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายการบริหาร มีการสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ผลการจัดการศึกษาต่อนักเรียนผู้ปกครอง ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด พร้อมทั้งได้กำหนดนโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทุกสถานศึกษามีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเท่าเทียมกันส่งเสริมความร่วมมือสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน มีการจัดตั้งองค์กรรับผิดชอบการพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จัดให้มีการประเมินคุณภาพทั้งระบบ เพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมาย พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถดำเนินการตามนโยบายให้ทุกสถานศึกษา มีการประกันคุณภาพได้มาตรฐาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไข 2545 หมวด 6 มาตรา 48 “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมี

การจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก”

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐานผู้ที่จบการศึกษามี คุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อ หรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐานแม้จะไม่ เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มี ทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึงผู้บริหาร ครูและบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตามผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดย อ้อมนอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวังกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มี ความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สำหรับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ได้ยึดเกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พุทธศักราช 2547 โดยกำหนดให้โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และให้ โรงเรียนได้รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อต้นสังกัดทุกปีการศึกษา

จากการศึกษารายงานเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มีปัญหาและอุปสรรค ที่สำคัญในการพัฒนาระบบและการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้ คือ งบประมาณในการส่งเสริม ให้สถานศึกษามีจำกัด ความเข้าใจและความร่วมมือของบุคลากรไม่ตรงกันและยังไม่ให้ความร่วมมืออย่าง เพียงพอ การฝึกอบรมครูและผู้บริหารยังไม่ครอบคลุมและกว้างขวางเพียงพอ กระบวนการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน ยังมิได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมเพียงพอ การผดุงรักษาและขยายผล ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังมีประสิทธิภาพไม่เด่นชัด และการนำผลการประกันคุณภาพไปใช้ไม่ เห็นผลเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้สภาพปัญหาของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 คือ มีบุคลากรไม่เพียงพอกับอัตราส่วนจำนวนนักเรียน ทำให้สถานศึกษา บางแห่งมีครูไม่ครบตามจำนวนชั้น ครู สอนไม่ตรงวุฒิ ซึ่งส่งผลให้ประสบปัญหาในการเรียน การสอนมาก กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่ไม่สนองความต้องการของผู้เรียน ไม่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์เกือบทุกวิชา ขาดการนิเทศและการตรวจสอบอย่างจริงจัง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขาดการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งนี้จะเห็นได้จากผลการประเมินภายนอกรอบ สี่ จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่าในจำนวนโรงเรียนใน

อำเภอเมือง จำนวน 34 โรง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผ่านการรับรอง 30 โรง และไม่ผ่านการรับรอง 4 โรง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2563)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและปรับปรุงตลอดจนหาแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 269 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 159 คนกำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) มี 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยการทดสอบที (t – test) แบบ (Independent Samples)

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)/(F-test) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

5) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับแนวทาง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ (1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of

Consistency) (2) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (1) เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยการทดสอบที (t - test แบบ Independent Samples) (2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA) /(F-test) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของครูจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดย ภาพรวม รายด้าน และรายข้อ การหาค่าร้อยละโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อสภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดสถานศึกษา โดยทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test for independent sample

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อสภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test for independent sample

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.42) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.41) และด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.64)

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการคุณภาพการศึกษาสอดคล้องตามศักยภาพของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ด้านมีการกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา โดยพัฒนาจากมาตรฐานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.58) และด้านมีการประเมินตนเองโดยใช้มาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านจัดกิจกรรมเสริมจุดเด่นแก้ไขจุดด้อยนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.65)

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีชุมชน องค์กรและกรรมการสถานศึกษาร่วมกันให้ความเห็นชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.66) และด้านใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.69)

1.3 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ มีการวางแผนการจัดเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับการทำงานปกติของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.72) และด้านนำข้อมูลสารสนเทศจัดเก็บอย่างเป็นระบบและหมวดหมู่ ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลด้านผู้เรียน บุคลากร การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.72)

1.4 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านให้บุคลากรที่รับผิดชอบงาน/โครงการ ทำการประเมินผลสำเร็จของโครงการ มีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอยู่เป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ด้านจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา เช่น เอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล งบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.63) และด้านมีการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขแนวทางการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านจัดให้มีการประเมินผล ตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน/แผนปฏิบัติการประจำปี โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบผลงาน ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.69)

1.5 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.42) รองลงมา คือ ด้านบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายร่วมกันทบทวน ปรับปรุง แก้ไขจุดอ่อนเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.71) และด้านกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านตรวจสอบและทบทวนคุณภาพตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.67)

1.6 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกำหนดแนวทางการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ด้านจัดให้มีระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผล ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.72) และด้านคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินครบทุกด้านและทุกรายวิชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.66)

ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมีการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาประเมินผลการดำเนินการเป็นระยะๆ ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.70)

1.7 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีที่ระบุความสำเร็จตามเป้าหมายในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ด้านจัดทำรายงานประเมินตนเองเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.63) และด้านจัดทำรายการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบได้ตามระยะเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค และหาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.71)

1.8 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสร้างความตระหนักให้เกิดกับบุคลากรในการรักษามาตรฐานของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ด้านพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.67) และด้านนำผลการตรวจสอบ ติดตาม ทบทวน และประเมินผลมาเป็นข้อมูลประกอบในการปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนติดตามผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.70)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนด้านอื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งศึกษาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและเอกลักษณ์ของสถานศึกษาโดยกำหนดให้เหมาะสมและครอบคลุมสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน ของสถานศึกษาและของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ คฤหบดี (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภา วิชาชาญ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เขตภูมิภาคตะวันตก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ไผ่โพธิ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาบางที่อาจจะมีความพร้อมในการทำงาน หรือมีการเตรียมความพร้อมในการทำงานที่แตกต่างกัน ผู้บริหารก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา และได้รับการกระตุ้นจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดให้มีการประชุมชี้แจงนโยบาย การจัดสัมมนา อบรม อบรม ตรวจสอบ แต่ผู้บริหารอาจขาดการชี้แจง แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรในโรงเรียนและขาดความพร้อมที่ดีในการจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ไผ่โพธิ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิสักดิ์ ธนวัฒน์กุลชัย (2559) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความพร้อมด้านการประกันคุณภาพไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากปัจจัยด้านงบประมาณและ ปัจจัยด้านบุคลากร ที่มีความสามารถไม่เท่ากัน และบางโรงเรียนก็ได้ผ่านการรับรองจากการประเมินภายนอกรอบที่สองแล้ว จึงทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการ และปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้ และเหมาะสมกับบริบททั่วไปของสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องและนำข้อมูลจากผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่นมาใช้ในการวางแผน และมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพให้มีคุณภาพตรงตามสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา

1.3 ด้านการจัดระบบสารสนเทศ ควรนำข้อมูลสารสนเทศมาจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบและหมวดหมู่ เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพและมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

1.4 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดให้มีการประเมินผล ตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน/แผนปฏิบัติการประจำปี โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบผลงานและให้บุคลากรที่รับผิดชอบงาน/โครงการ ทำการประเมินผลสำเร็จของโครงการ มีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอยู่เป็นประจำ

1.5 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายควรร่วมกันทบทวนปรับปรุงแก้ไข จุดอ่อน เพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐานที่กำหนดด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

1.6 ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรกำหนดแนวทางการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจนใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินครบทุกด้านและทุกรายวิชาและมีการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาประเมินผลการดำเนินการเป็นระยะๆ ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด

1.7 ด้านการรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ควรนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค และหาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

1.8 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง ควรนำผลการตรวจสอบ ติดตาม ทบทวน และประเมินผลมาเป็นข้อมูลประกอบในการปรับปรุงพัฒนา มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ และควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนติดตามผลและประเมินผล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เท่านั้น ดังนั้นควรที่จะให้มีการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภออื่น ๆ ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้วยเพื่อที่จะได้รับทราบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ในโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการวิจัยโดยใช้กระบวนการเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่เป็นโรงเรียนแกนนำ โรงเรียนในฝัน โรงเรียนดีประจำตำบล หรือทุกสถานศึกษาทั่วประเทศ

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยหาสาเหตุ สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินของ สมศ.

เอกสารอ้างอิง

เกียรติศักดิ์ คลุหบดี. (2558). การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- จิราภา วิชาชาญ. (2550). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เขตภูมิภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- วุฒิสกดิ์ ธนวัฒน์กุลชัย (2559). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. (2563). แผนกลยุทธ์แผนการศึกษา ปีงบประมาณ 2560-2564. หนองบัวลำภู. อัดสำเนา.
- สุภาพร ไผ่โพธิ์. (2551). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.